

“Sēlija rotā” svētkos sp

Fotogalerija
www.staburags.lv

DEJA “GOVJU KAZAKS” jauniešu deju kolektīva “Kodoliņš” izpildījumā.

→ 1. lpp.

Jaunjelgavā norisinājās IX Tautas mākslas svētki “Sēlija rotā”. Rosība un plaša kultūras programma piepildīja visu dienu. Šogad pasākums norisinājās jaunā konceptā — spēlējot kāzas. Stāsts tika ritināts kā cilvēcīgu attiecību saspēle tautas mūzikā, dejā un mākslā, sajaucoties gadsimtiem, par mūžīgo tēmu — mīlestību.

GINTAS GRINCĒVIČAS
TEKSTS UN FOTO

Svētkus svin visu dienu

Pasākuma idejas autore ir Anta Teivāne, Aizkraukles novada Kultūras pārvaldes vadītāja. “Ideja ietver lielo svētku mērķi — simbolisku kopā nākšanu, ar savstarpēju apliecinājumu, līguma slēgšanu par izdoša-

Fakts

- Kopā Sēlijas Tautas mākslas svētkos piedalījās ap 1300 dalībnieku.
- Aizkraukles novadu “Sēlija rotā” pārstāvēja 18 kolektīvi — 249 dalībnieki.

nos nākotnē, sadarbību. Sēļiem ir jāturas kopā! Pasākuma virsmērķis bija stiprināt identitāti un kopības apziņu caur šīm prasēm, ar mazliet laikmetīgu piesitienu. Ierasti svētki aprobežojas ar vienu gala noslēguma koncertu, manuprāt, ja ir svētki — tie jāsvin visu dienu. Svētki — tie ir vairāki notikumi. Šogad “Sēlija rotā” iepriecināja ar septiņiem koncertiem, astoņām teātra izrādēm, gājieni, amatnieku tirgu, izstādi, konferenci un kopienas sarunām. Svētki ir cēlušies no senajiem rituāliem. Tas arī ir rituāls — kopā sanākšana, lai apliecinātu to, ka domājam vienādi, ieraudzīt un iedvesmot vienam otru, sajūst Sēliju garšās, smaržās un krāsās,” teic A. Teivāne.

“Sēlija rotā” dalībnieki un apmeklētāji iejutās kāzu viesu lomā. “Kāzu goda viesi, vietvaras pārstāvji ieradās ar dāvanām un sveica jauno pāri. Tas svētkiem piešķir vieglumu. Sajūtas tiešām bija kā kāzās — gaisā virmoja mīlestība. Pasākums tika izplānots tā, ka visa pilsēta dzīvo līdz šim notikumam. Neko īsti nevarēja nokavēt, jo ikviens bija svētku daļa. Ir sajūta, ka šī diena mūs saliedēja. Žogs, kas ir Jaunjelgavas identitātes zīmē, uz kādu laiku kļuvis vaļīgāks, mēs vairs tik ļoti nenorobežojamies viens no otra. Mums jāsvin dzīve, jāatpūšas, jādomā par sevi un savām ģimenēm. “Sēlija rotā” ļāva atbrīvoties no sasprindzinājuma un ļauties svētkiem,” stāsta Sandra Smona, Jaunjelgavas kultūras centra direktore.

Deju maratons četrus stundu garumā

Diena sākās ar Sēlijas asociācijas rīkoto Sēlijas reģiona konferenci “Ceļā uz Sēlijas kongresu”. Sanākušie atcerējās pirmo kongresu, kas notika 1999. gadā Viesītē, un pārrunāja šajā laikā sasniegto. Arī nākamais kongress notiks Viesītē — 5. oktobrī. Tajā pārrunās drošības, ekonomikas un virkni citu aktuālu jautājumu. Sēlijas asociācijas vadītāja Evija Vectirāne stāsta, ka atšķirībā no citiem gadiem šogad kongresa plānots izvirzīt reāli sasniedzamas un noteiktā laika periodā izmērāmas rezolūcijas. E. Vectirāne atminas arī iepriekšējo reizi, kad pasākums “Sēlija rotā” 2015. gadā notika Jaunjelgavā: “Prieks, ka vēriens nav mazinājies un ir pat audzis. Deju koncerts “Spēlēsīm kāzas Sēlijā!” iepriecināja ar Sēlijas deju kolektīvu deju četrus stundu garumā. Tāds deju maratons vēl notiek tikai Deju svētkos. Tas tikai pierāda, ka Sēlijas kultūrvēsturiskais mantojums un tradīcijas ir dzīvas un aug. Tas ietekmē kopēju Dziesmu un deju svētku kustību, sēļi ir tie, kas dzied un dejo lielajās estrādēs Rīgā. Ar šo pasākumu mēs spudinām un stiprinām sēļu identitāti.”

Jaunjelgavā pulcējās kori, vokālie ansambļi, tautas deju kolektīvi, amatiereteātri, folkloras kopas, pūtēju orķestri un tautas lietiskās mākslas studijas — kopā apmēram 1300 dalībnieki no visas plašās Sēlijas svi-

nēja kāzas. “Sēlija rotā” aizvadīts mīlestības zīmē, jaunlaulāto godā iejutās Līva un Evalds Ābelškalni no vidējās paaudzes deju kolektīva “Augšzeme”. Kā jau kāzām pieklājas, svinības ilga visu dienu. Pusedienlaikā Daugavmalā notika līgavas lūkošana, ar dažādām precību spēlēm un līgavu izpirkšana un čamdišana, kurā liktenupes krasas pieskandināja folkloras kopas un kapelas, izdziedot Sēlijā pierakstītas dziesmas. Kāzu deju godā bija folkloristi Iveta un Vidvuds Medeņi.

Pucēt attiecības un sēļu identitāti

Ģatavojoties pasākumam, S. Smona kopā ar fotogrāfu Vitāliju Prutski apbraukāja Sēlijas novadu, lai iemūžinātu kolektīvu pārstāvjus sēļu tautastēros. Vairākās vietās Jaunjelgavā pasākuma diena bija izstādīta šo pāru attēli dabīgā lielumā. Viens no tiem bija Ābelškalnu pāris, kuru lielformāta fotogrāfija rotāja ieeju Liepu parkā, kur notika koru lielkoncerts “Mīlestības jūra”. “Tas bija skaistākais, kas var būt! Viņi ir tik enerģiski, dzirkstoši un iemīļjušies joprojām! Tas, kā Evalds joprojām uzliko savu sievu, ir aizkustinoši. Viņi ir lielisks piemērs, kā mēs stiprinām Sēlijas identitāti. Viņi iemīlas vēlreiz un vēlreiz. Šis notikums ir devis vēl vienu stipru laulības atslēgu. Ar šādiem pasākumiem mēs varam pucēt cil-

IZDZIEDĀ

vēku attie
izejojot aiz
rikojot pa
derību Sē
vairāk cil
dzimusi u
par to tā a
miem es i
sēliete!” s
Piesaist
ikviens. E
ru dalībni
guma liell
izkārtas v
gastu vēst
sētniekus

Iznes :

Dalībni
nama vidē
kiss”. Tā v
jelgavā, u
tā kolektī
svinēšana
Inga deju
kāzu taut
iemieso
“Letkiss”
tā asociē
citi to uzt
(tulkojum
jotājiem, i
nezirdzār
bas. Mēs
mīlestību.
ko dalītie
tības. Vis
dzīve, mē
aroda mil
šana, dar
ram kole
vibrē. Kat
rūk lustē
bu, citi ti
mantojun
tāji ir sēļi,
vērtības,
iet gar de
Sēliju redz

Ēlē kāzas

ĒLĒ MĪLESTĪBU. Sieviešu kora "Daudzeva" balss Elita Muceniece.

cības un Sēlijas identitāti. Tikai sētas, runājot vienam ar otru un sākumus, mēs varam sajukt pieļā. Pēc šī koncerta noteikti būs ēku, kas sevi sajūtis kā sēli. Esmu n augustā Sēlijā, bet agrāk nebiju izdomājusies. Ar šādiem pasākumiem esakņojos un varu teikt — esmu cija S. Smona.

ī Sēlijas novadam varēja sajukt lizabetes Magdalēnas ielā, pa kuki devās svētku gājienā uz noslēcnerctu, pie apgaismes stabiem isu Sēlijas novada pilsētu un pariskās identitātes zīmes. Tās pil- un viesus priecēs visu vasaru.

šēļu cildenumu

eku pulku kuplināja Salas tautas jās paaudzēs deju kolektīvs "Let- iditāja Inga Kalniņa uzauga Jaun- stāšanās dzimtajā pusē kā viņai, vam bija īpašs notikums. Kāzu svētkos bija zīmīga tematika — kopā ar vīru, abiem mugurā bija istēpi, arī kolektīva nosaukums svētku noskaņā. "Nosaukumu silvēki saprot divējādi — vieniem s ar deju (Letkiss jeb ZaķišLēcis), er kā aicinājumu ļaut noskūpstīt ā no angļu valodas). Mums, de- iosaukums paslīd gar ausīm, mēs r vārdu, mums tā ir skaņa, vērti- to tā redzam — caur deju dāvēt Deja ir "Letkiss" instruments, ar priekā, mīlestībā, stāstos un vē- i, kas latvietim ir bijis — krogu itu gēģerēšana, lauku darbi un estība. "Letkiss" ir sakņu izzinā- ūba, ko mēs nesam pasaulē. Kat- tivam ir sava frekvence, kurā viņš rs ir citādāks un īpašs. Kāds vai- s, cits akcentējas uz tehnikas tiri- ecas pēc dziļākām saknēm un ūa izzināšanu. Kolektīvā visi deju- kolektīvs piesaista ar to, ka izceļ cildenumu. Krogus dejas mums ūnu, bet ir vienotā sajūta — mēs am kā senu novadu, tajā ir senču

gudrība, tautsdziesmas, deja un mūzika. Gribam iznest sēļa godu ar cēlumu. Protams, lauku kolektīvam mēdz būt grūti — dejojāji ir arī traktoristi, lauku cilvēki, kuriem iznest skaistumu prasa pūles. Dejojāji sevi redz kā sēļus, vēlas uzvilkt tautastērpu un pēc tādiem izskatīties. Kolektīvs ir piedalījies visos "Sēlija rotā" koncertos, atskaitot vienu reizi — pirms deviņiem gadiem Jaunjelgavā. Līdz ar ko man šis koncerts bija īpaši svētki, deviņus gadus ilgi gaidīts notikums. Pasākumam izvēlēta lieliska tēma — kāzas. Mēs iejutāmies tēlā. Pirms gada ar vīru apprecējāmies un šūdinājām kāzu tautastērpus, kurus mums bija iespēja uzvilkt šajā koncertā. Diena dejojājiem bija ļoti grūta. Ja kāzas svin, tad sēļi to dara no sirds, un bija grūti turēt līdz! Diena bija jaudīga, mums patik gūtā pieredze. Nācās tikt galā ar dažiem izaicinājumiem, bet laiks bija dāvana — nelija un dejojājus ve- dzēja vējiņš. Pasākuma formāts bija lielisks, skatītājiem piepildīta bija visa diena. Tā šķīst, ka ir ļoti noslogota diena, bet, svinot kāzas, citādāk nemaz nevar būt! Mums ar vīru tā bija iespēja vēlreiz piedzīvot kāzu dienu. Uzvelkot tērpu, mugura uzreiz iz- taisnojas, tu jūti šo spēku, kas uzlādē un piepilda. Sezona pēc deju svētkiem ir grūta, mēs uz "Sēlija rotā" atbraucām ar četriem pāriem, bet esmu droša, ka septembrī dejojāji atgriezīsies. Koncerts bija liela uzlāde. Mums tik ļoti vajag šo kopību, sanākšanu un piedzīvošanu. Ikdienas skrējieni mūs katru mazliet apēd, bet šis kopības brīdis atjauno. Lai nu kā latvietim ietu, kultūra mūs vieno. Nesen dzirdēju labu atziņu. Mēs degam par Latviju un tas ir labi, bet sanākt ciešākā pulkā novada vai pilsētas apmērā ir nepieciešams. Jo sīkāk mēs sevi identificējam, jo dziļāk mēs dzenam savas saknes. Tā arī šajā pasākumā, varēja iepazīt sēli un Sēlijas kultūru, tās dejas, dziesmas un tērpus. Koncerta noslēgums bija ļoti aizkustinošs, cilvēki cēlās kājās, viņu acis bija redzamas asaras. Mīlestība un sēļu saknes piepildīja, kopības sajūta pārņēma ik vienu. Tas bija tik skaisti! Cilvēki bija laimīgi, viņi ir sēļi," pēc koncerta iespaidos dalījās I. Kalniņa. ♦

LĪGAVAS MEKLĒJUMOS savu artavu deva Jaunjelgavas kultūras centra folkloras kopa "Lauce", vadītāja Iveta Ieviņa.

SĒĻI SIRDĪ UN NOSAUKUMĀ. Neretas deju kopas "Sēļi" pārstāvji gājiena laikā — Inga Zvilna, Nauris Kovaļevskis, Signija Garuole un Mairis Dzenis.

"SĒLIJA ROTĀ" AIZVADĪTI MĪLESTĪBAS ZĪMĒ, jaunlaulāto godā iejutās Līva un Evalds Ābelskalni no vidējās paaudzēs deju kolektīva "Augšzeme".

MAF
Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts "Staburags".